

- **İŞLETME DÜZEYİNDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİNE İTİRAZ**
- **YETKİLİ MAHKEMENİN İŞLETME MERKEZİNİN BAĞLI BULUNDUĞU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN YETKİ ALANINDAKİ MAHKEME OLDUĞU**

ÖZETİ İşletme toplu iş sözleşmesine ilişkin yetki itirazlarında, yetkili mahkemenin tespitinde belirleyici olan işletme merkezidir. Bu sebeple öncelikle davacı şirketin ticaret sicili kayıtları ile işletme merkezini belirlemeye yarayacak diğer belgeler dosya kapsamına dahil edilmelidir. Bundan sonra mahkeme tarafından işletme merkezinin, yani tespit kapsamındaki işletmenin idare edildiği yerin neresi olduğu belirlenmelidir. Bu tespiti göre de işletme merkezinin bağlı olduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün görevli makam olarak tanımlandığı göz önünde bulundurularak yetkili mahkeme olup olmadığı değerlendirilmelidir. Eğer yetkili mahkeme olmadığı değerlendirilecek olunursa yetkili mahkemenin neresi olduğu tespit edilerek dava yetki yönünden reddedilmelidir. Mahkemece bu esaslara aykırı olarak eksik inceleme ve hatalı değerlendirmeye yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

DAVA :Davacı, olumlu yetki tespitinin iptaline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, davayı yetki yönünden reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi A. Bulut tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının diğer davalı Petrol-İş Sendikasının 09.05.2013 tarihli başvurusu üzerine yapmış olduğu tespit sonucu adı geçen sendikanın Toplu İş Sözleşmesi yapmak için gerekli yetki tespiti isteminde yeterli çoğunluğu sağladığının tespitine karar verildiğini, İnegöl depo işyerinin tespitte dikkate alınmadığını ve işyerlerinde çalışan işçi sayısının eksik gösterilmesi sebebiyle tespitin hatalı olup iptalini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalılara dava dilekçesi tebliğ edilmemiş ve davalılar davaya cevap vermemiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece toplanan kanıtlara dayanılarak, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nun 15. maddesine göre yeterli çoğunluğun bulunmadığı yolundaki itirazın işyerinin bağlı olduğu bölge müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş davalarına bakmakla görevli mahkemeye yapılabileceği düzenlenmekle ilgili müdürlüğün İstanbul Unkapanı'nda bulunan İstanbul Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olduğu bu il müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş mahkemelerinin ise İstanbul İş Mahkemeleri olduğu gerekçesiyle yetkisizlik kararı verilmiştir.

Temyiz:

Kararı davacı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Olumlu yetki tespitine itiraz niteliğindeki somut uyuşmazlıkta yetkili mahkemenin tespiti çözülmesi gerekli hukuki problemi oluşturmaktadır.

Dava tarihinden önce yürürlüğe girmiş olan 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanun'un 79. maddesinde; "Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar iş davalarına bakmakla görevli ve

yetkili mahkemelerde görülür. Ancak yedinci ila on birinci bölümlerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar için, görevli makamın bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir.” denilmiştir.

Yukarıdaki hükmün yollamada bulunduğu aynı Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasının “c” bendinde de Görevli Makamın; “İşyeri toplu iş sözleşmesi için işyerinin, işletme toplu iş sözleşmesi için işletme merkezinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünü, aynı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün yetki alanına giren işyerleri için yapılacak grup toplu iş sözleşmelerinde bu işyerlerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünü, birden fazla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün yetki alanına giren işyerlerini kapsayacak grup toplu iş sözleşmesi için ise Bakanlığı” ifade edeceği belirtilmiştir.

Somut olayda, bir işletme toplu iş sözleşmesi için yetki başvurusu mevcut olup davacı şirketin tespit kapsamında iki işyeri söz konusudur. Bunlardan bir tanesi İstanbul’da diğeri ise Bursa’da bulunmaktadır.

Davacı İnegöl’de işletme kapsamında bir tane daha işyeri olduğunu iddia etmektedir.

Mahkemece işyerinin bağlı olduğu bölge müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş davalarına bakmakla görevli mahkemenin yani İstanbul İş Mahkemesinin yetkili olduğu gerekçesiyle İstanbul İş Mahkemesine yetkisizlik kararı verilmiştir.

İşletme toplu iş sözleşmesine ilişkin yetki itirazlarında, yetkili mahkemenin tespitinde belirleyici olan işletme merkezidir. Bu sebeple öncelikle davacı şirketin ticaret sicili kayıtları ile işletme merkezini belirlemeye yarayacak diğer belgeler dosya kapsamına dahil edilmelidir. Bundan sonra mahkeme tarafından işletme merkezinin, yani tespit kapsamındaki işletmenin idare edildiği yerin neresi olduğu belirlenmelidir. Bu tespiti göre de işletme merkezinin bağlı olduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün görevli makam olarak tanımlandığı göz önünde bulundurularak yetkili mahkeme olunup olunmadığı değerlendirilmelidir. Eğer yetkili mahkeme olunmadığı değerlendirilecek olunursa yetkili mahkemenin neresi olduğu tespit edilerek dava yetki yönünden reddedilmelidir. Mahkemece bu esaslara aykırı olarak eksik inceleme ve hatalı değerlendirmeye yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan kararın yazılı sebeplerden BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 23.10.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.